

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาผลของการใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลองและการรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรเป็นเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดระยอง ในปี พ.ศ. 2545 เพศชาย อายุ 15-18 ปี จำนวน 82 คน
 2. กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดระยอง ที่ใช้สารเสพติดประเภทยาบ้า ในปี พ.ศ. 2545 เพศชาย อายุ 15-18 ปี ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้
 - 2.1 ปัจจุบันไม่ใช้สารเสพติด
 - 2.2 ต้องโทษเป็นครั้งแรก
 - 2.3 เคยใช้ยาบ้าระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี
 - 2.4 ไม่มีอาการทางจิต และประสาทหรือเชาวน์ปัญญาต่ำ
 - 2.5 ไม่มีความพิการทางกายอันจะเป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการทดลอง
 - 2.6 สามารถอ่านออกเขียนภาษาไทยได้
 - 2.7 มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา
 - 2.8 สัมผัสใจเข้าร่วมการทดลอง
- ขั้นตอนการได้กลุ่มตัวอย่างมีดังนี้
1. ผู้วิจัยนำแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองให้เยาวชนผู้ใช้สารเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดระยอง จำนวน 82 คน ตอบแบบสำรวจ

2. ตรวจสอบแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. เรียงลำดับคะแนนจากแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองทุกคนจากสูงสุดไปต่ำสุด เลือกเยาวชนที่ตอบได้คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาทั้งหมดได้จำนวน 20 คน
4. ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยวิธีจับสลากจากเยาวชนในข้อ 2.3 เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน
5. ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายอีกครั้งโดยวิธีจับสลาก เพื่อแยกเยาวชนเป็นกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ จำนวน 8 คน และกลุ่มควบคุมใช้ชีวิตตามปกติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ ทั้งสิ้น จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ

1. แบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิธฉบับนักเรียน
 2. โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ
- การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้
1. แบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสำรวจ
 - 1.2 สร้างแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยการแปลจากต้นฉบับของคูเปอร์สมิธ และปรับปรุงถ้อยคำสำนวนให้เหมาะสมกับเด็กไทย ซึ่งแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งฉบับมี 58 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 3 แบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งหมดมี 58 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน

รายด้าน	จำนวน	ข้อความ
1. ด้านตนโดยทั่วไป	26 ข้อ	1, 3, 4, 7, 10, 12, 13, 15, 18, 19, 24, 25, 27, 30, 31, 34, 35, 38, 39, 43, 47, 48, 51, 55, 56, 57
2. ด้านคนทางสังคม-เพื่อน	8 ข้อ	5, 8, 14, 21, 28, 40, 49, 52
3. ด้านทางบ้าน-พ่อแม่	8 ข้อ	6, 9, 11, 16, 20, 22, 29, 44
4. ด้านโรงเรียน-การศึกษา	8 ข้อ	2, 17, 23, 33, 37, 42, 46, 54
5. ด้านวัดความจริงใจของผู้ตอบ	8 ข้อ	26, 32, 36, 41, 45, 50, 53, 58

วิธีตอบแบบสำรวจ

ให้ผู้ตอบ ตอบแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองแต่ละข้อโดยพิจารณาว่าตนเองมีลักษณะเหมือนหรือไม่เหมือนข้อความในแต่ละข้อนั้น ถ้าพิจารณาว่าตนเองมีลักษณะเหมือนข้อความนั้นให้ตอบว่า “ใช่” ถ้าพิจารณาว่าตนเองมีลักษณะไม่เหมือนข้อความนั้น ให้ตอบว่า “ไม่ใช่” โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องข้อความนั้น ๆ (ภาคผนวก ข)

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมีท มีดังนี้ ข้อความที่มีความหมายทางด้านบวก ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้ 1 คะแนน มี 18 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 4, 5, 8, 9, 14, 19, 20, 27, 28, 29, 33, 37, 38, 39, 42, 43, 47

ข้อความที่มีความหมายทางด้านลบ ถ้าตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ 1 คะแนน มี 32 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 30, 31, 34, 35, 40, 44, 46, 48, 49, 51, 52, 54, 55, 56, 57

ข้อความที่วัดความจริงใจของผู้ตอบ ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้ 1 คะแนน มี 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 26, 32, 36, 41, 45, 50, 53, 58

การรวมคะแนนของแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง ให้รวมคะแนนทุกข้อยกเว้น คะแนนจากการวัดความจริงใจของผู้ตอบทั้ง 8 ข้อ จะไม่นับรวมเป็นคะแนน การเห็นคุณค่าในตนเอง หากผู้ตอบได้คะแนนจากข้อความการวัดความจริงใจมากกว่า 4 คะแนน จะไม่นำแบบสำรวจนั้นมาใช้เป็นข้อมูลหรือให้ตอบแบบสำรวจใหม่

1.3 นำแบบสำรวจที่ดัดแปลงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและนำมาปรับปรุงแก้ไขภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1.4 นำแบบสำรวจที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดชลบุรี ที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

1.5 นำคะแนนจากแบบสำรวจที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสำรวจ คัดเลือกเฉพาะข้อที่สามารถจำแนกกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ โดยมีค่า r ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จำนวนข้อทั้งหมด 50 ข้อ แล้วนำแบบสำรวจไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) โดยใช้สูตรของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

1.6 นำแบบสำรวจไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ในการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

2. โปรแกรมเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการที่เหมาะสมในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.2 สร้างโปรแกรมเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้

2.3 นำโปรแกรมเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จที่สร้างขึ้นให้ประธานกรรมการและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องในเรื่อง ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีดำเนินการ

2.4 นำโปรแกรมเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยา 2 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบในเรื่องของความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีดำเนินการ

2.5 นำโปรแกรมเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิกลับมาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งเพื่อแก้ไขและปรับปรุง

2.6 นำโปรแกรมเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จไปทดลองใช้กับเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการทดลอง (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข)

การดำเนินการทดลองและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) แบบ 2 กลุ่ม วัดก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 249) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

กลุ่ม	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ติดตามผล
RE	T ₁	T ₂	T ₃
RC	T ₁	T ₂	T ₃

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

R แทน วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

RE แทน กลุ่มทดลอง คือ กลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ

RC แทน กลุ่มควบคุม คือ กลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ

T₁ แทน การวัดก่อนการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

T₂ แทน การวัดหลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

T₃ แทน ระยะติดตามผลทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี ขออนุญาตทดลองใช้แบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง และถึงผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง เพื่อขออนุญาตศึกษานำร่องทำการศึกษาวิจัยและดำเนินการวิจัย

2. ขั้นตอนการ แบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่

2.1 ระยะก่อนการทดลอง

2.1.1 ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง เพื่อขออนุญาตศึกษานำร่อง (pilot study) โดยทดลองใช้เครื่องมือทั้ง 2 ชุด คือ แบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองและโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จกับเยาวชน 8 คน ที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

และเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือทั้ง 2 ชุด จากนั้นนำเครื่องมือทั้ง 2 ชุดมาปรับปรุงแก้ไข และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองจริง

2.1.2 ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตทดลองใช้แบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง (try out) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสำรวจ โดยนำแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองไปใช้กับเยาวชนที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำคะแนนจากแบบสำรวจทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ คัดเลือกเฉพาะข้อที่สามารถจำแนกกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ โดยมีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จำนวนข้อทั้งหมด 50 ข้อ แล้วนำแบบสำรวจไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค และนำแบบสำรวจทั้งหมดมาปรับปรุงแก้ไขและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้จึงนำไปทดลองจริง

2.1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลกับเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง โดยคัดเลือกเยาวชนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ให้เยาวชนทุกคนที่ถูกเลือกตอบแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยให้ตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งหมดมาทำการตรวจให้คะแนน เรียงลำดับคะแนนสูงสุดไปต่ำสุด เลือกเด็กที่ตอบได้คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาทั้งหมด สุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีจับสลากมาจำนวน 16 คน เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลากอีกครั้งเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

2.2 ระยะทดลอง

ดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จกับกลุ่มทดลองที่ 1 เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง รวม 10 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที

2.3 ระยะหลังการทดลอง

เมื่อเสร็จสิ้นโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ ผู้วิจัยให้เยาวชนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มตอบแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองอีกครั้งหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองทันที โดยมีแผนการจัดโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ

2.4 ระยะติดตามผล

เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มตอบแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองอีกครั้งเพื่อติดตามผล (follow up) ดังตาราง 4

ตารางที่ 4 แผนการจัดโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ

กิจกรรม	เทคนิคของการแบ่งปันความสำเร็จ					การประเมินผล/ผลที่ได้รับ				
	ใช้ภาษา	ยอมรับ	กล้า	ยอมรับ	สำเร็จตาม	นับถือ	สำคัญ	เชื่อ	สำเร็จ	อื่น ๆ
	เชิงบวก	คำชมเชย	แสดงออก	นับถือ	เป้าหมาย	ตนเอง	คุณค่า	มัน		
1. มารู้จักกันเถอะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. ฝึกโยคะ “ท่านอนตาย”	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	
3. ความเหมือนและ ความแตกต่าง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. สัญลักษณ์แห่งความดี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. ประสบการณ์แห่ง ความสำเร็จ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. ผลงานของเรา		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7. ความสำเร็จของ ข้าพเจ้า		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8. การให้และการรับ ความประทับใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9. ก้าวใหม่ในชีวิต	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10. สรุปและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้ง 3 ระยะ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (repeated-measures analysis of variance : one between-subject variable and one within-subject variable) (Howell, 1997, pp. 458-472)
3. ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls procedure)